

РЕШЕНИЕ

№ 2380

гр. София, 11.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 12.03.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **9096** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 284 исл. от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), във вр. с чл. 203 и сл. от АПК. Производството е по реда на чл.284 и следващите на Закона за изпълнение на наказанията и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл.203 и следващите от АПК, във връзка с чл.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, предявена от М. Р. М., с която е предявен осъдителен иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение на причинени неимуществени вреди в размер на 200 000 лева, за които твърди, че са претърпени вследствие лошите условия и неоказана медицинска помощ, по време на престоя му в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 при О. – С. за периода от 05.11.2022г. до 05.04.2023г.

Ищецът твърди, че в спалното помещение, в което е бил настанен, са липсвали елементарни хигиенно-битови условия, като е бил принуден да съжителства с множество дървеници и хлебарки.

Излага съображения, че килията в която пребивавал, е с площ, която е в нарушение на закона. Сочи, че прозорецът в килията е бил счупен и температурата е била под 0 градуса.

Твърди, че е липсвало пространство за разходка на открито, доколкото в помещението за разходки са се събирали много хора и се е препълвало.

Излага доводи, че храната не е била съгласно неговото здравословно състояние.

Твърди, че неосигуряването на посочените минимални условия сочи на неизпълнение на вменено от закона задължение, което представлява бездействие от страна на органа, осъществяващ ръководство и контрол в местата за лишаване от свобода. Твърди, че вследствие на това бездействие, в процесния период ищецът е претърпял множество неимуществени вреди, изразяващи се в причиненото му физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство и притеснения, които е изпитвал постоянно.

В писмените бележки твърди, че е нарушена забраната за нечовешко и унижително отношение, за сравнително продължителен период – бм. През този период не му е бил осигурен хранителен режим с оглед неговата инсулинова зависимост. Това, както и останалите неблагоприятни условия, на които е бил подложен, вкл. и бездействието на властите да предприемат мерки срещу тези условия е довело до твърдените болки и страдания.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Твърди, че не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, което да ангажира отговорността, с което да се нарушава чл.3 от ЗИНЗС. Не са представени доказателства за претърпени неимуществени вреди, които да са пряк резултат само и единствено от претендираните незаконосъобразни действия и бездействия на ответника. Сочи още, че липсват доказателства за наличие на нарушено психично или физическо здраве. Твърди, че ограниченията и неудобствата, за които ищецът твърди, че е търпял, са пряко следствие от изтърпяване на наложената мярка за неотклонение „задържане под стража“, ограничения свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, а не са в следствие на зачитане на закона от страна на затворническата администрация. Сочи, че с оглед на това, че се е намирал в ареста, е в рамките на нормалното в него да се породят неприятни чувства.

Софийска градска прокуратура счита, че исковете са неоснователни и недоказани.

Административен съд София – град, като съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна се установява следното:

Ищецът е задържан в ареста на [улица], сектор „Арести“ при О., на 16.11.2022 г.

На 7.3.2023 г. е преведен в Затвора С. съгласно разпореждане от 1.3.2023 г. по пр. № ПД-318/2023 г. на СРП.

По време на ареста е пребивавал само в едно помещение - № 11 на четвъртия етаж. Видно от становището на ответника, за посочения период през помещението са преминали още 7 лица. В това становище се сочи, че са настанявани не повече от 3 лица наведнъж. Установява се, че спалните помещения са еднотипни, от по 16 кв.м., оборудвани с две двойни легла, тип „вишка“ и са предназначени за до 4 лица. Те имат по два бр. открехващи се от горния край прозорци, част от Р. дограма със светъл отвор от 230 на 130 см.

Отоплението е на централен Т., спалните помещения са оборудвани с радиатори.

При настаняването на всяко задържано лице се предоставя постелъчен инвентар, в случая ищецът е получил дюшек, възглавница и одеяла срещу подпис. Заявил е, че ще ползва лични чаршафи. На 17.11.2022 г. е получил такива, вкл. и други вещи от първа необходимост.

На покрива на сградата, където е настанен ищецът, са изградени 7 бр. помещения обособени като места за провеждане на престой на открито, който се осъществява не по-малко от 1 час през светлата част на денонощието. Видно от представения график за престой, такъв е бил предоставян на арестантите ежедневно.

Храната се предоставя три пъти дневно от Затвора С.. Представена е таблица за състава на дневната дажба и полагаемите се хранителни продукти на човек.

Видно от представена медицинска справка, издадена от д-р Б. В., директор на МЦ към О. се установява, че при първоначалния преглед, извършен на 17.11.2022 г., ищецът е заявил единствено, че повишава кръвното налягане и има пъпна херния. На 25.22.2022 г. е заподозряна висока кръвна захар, като са направени изследвания. Поставен е на диета. На 28.11.2022 г. отново е измерена висока стойност на кръвната захар и на другия ден е изведен за ендокринологична консултация в МИ на МВР. Там са извършени пълни изследвания, назначена е терапия; престоял е до 5.12.2022 г., след което е върнат в ареста с назначени терапия за диабета и кръвното налягане. При контролния преглед на 23-ти януари стойностите и на кръвната захар, и на артериалното налягане са нормални.

Изложените в медицинската справка факти се подкрепят от приложената към нея документация – медицинско направление, медицинска справка, амбулаторна книга, както и консултации от 29.11.2022 г., резултати от изследвания, епикриза от МИ на МВР, клиника по ендокринология.

Представен е фиш за спешна помощ от 27.12.2022 г.

Представени са приемо-предавателни протоколи за извършена ДДД обработка, за периода от 17.11.2022 г. до 11.4.2023 г., видно от които се извършва такава веднъж месечно.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените осъдителни искове са процесуално допустими – предявени са от активно легитимирана страна, която твърди, че е претърпяла неимуществени вреди, причинени по време на изтърпяване наказание „изолиране в наказателна килия“, а не в резултат на наложеното такова наказание. Ето защо искът следва да се квалифицира по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, а не по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

В съответствие с нормата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС. Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗИНЗС е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Фактическият състав на предявените искове с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС в разглеждания случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

1. нарушение на чл. 3 ЗИНЗС;

2. наличие на причинени на ищеца неимуществени вреди, състоящи се в психически, физически и здравословен тормоз, стрес от зарази и неблагоприятни последици за здравето, чувство на унижение и психическа репресия, страх за живота и здравето му;

3. причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилите вредоносен резултат;

4. размера на причинените вреди.

Деликтната отговорност на държавата не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на осъществено нарушение на чл. 3 от страна на органите по чл.284, ал.1 ЗИНЗС. Доказването на настъпването на неимуществени вреди, за които нормата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС е въвела оборима презумпция, не подлежи на главно доказване от ищеца, а на оборване от ответника по пътя на обратното доказване, което също следва да бъде пълно.

В съответствие с чл.3, ал.1 ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Ал.2 на същата норма предвижда, че за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

По първото твърдение за неблагоприятни условия - в спалното помещение, в което е бил настанен ищецът, са липсвали елементарни хигиенно-битови условия, като е бил принуден да съжителства с множество дървеници и хлебарки. Искът в тази част е недоказан. Не се установява по време на престоя си ищецът да е правил оплаквания за ухапвания, вкл. и не се установява причиняване в резултат на това на здравословни проблеми /така медицинската справка и амбулаторната книга/. Същевременно се установява, че са предприемани действия /веднъж месечно/ за обезпаразитяване на помещенията, където е бил настанен.

По отношение на площта, в която е пребивавал. По категоричен начин се установява, че са били осигурявани изискумите 4 кв.м. Нещо повече – установява се, че в килията, където е бил настанен ищецът, предназначена за четири човека, са били настанявани по трима.

Не се установява да е правил оплаквания по време на престоя за това, че е имало счупен прозорец; не са ангажирани други доказателства в тази насока. Същевременно, видно от приложените снимки не се установяват счупени прозорци. Арестът, където е настанен ищецът, е бил топлофициран от централен Т..

Установява се, видно от приложените графици за извеждане на открито, че е предвидено в определени часове в рамките на деня, да се извеждат отделните арестанти, по етажи. Т.е въз основа на тези графици се установява, че извеждането е съобразено с броя на арестантите и въз основа на тях, както и въз основа на останалите събрани доказателства не може да се направи извод, че извеждането на открито е било непълноценно и то до такава степен, че да се стигне до извод за нечовешко и унизително отношение.

По отношение на твърдението, че храната не е била съгласно неговото здравословно състояние. Видно от установеното по делото за здравословното състояние на ищеца са полагани навременни и съответстващи на необходимостта от лечение, медицински грижи. Вследствие постъпването му в болницата на МВР се установява, че е

назначена и диета в съответствие на установеното там заболяване. Следва да се отбележи, че тази диета е насочена към намаляване на теглото на ищеца, посредством намаляване на калорийния прием, като е препоръчана определена диета - № 9.

По отношение на условията в килията. Установи се, че тя по принцип е с отварям прозорец, който позволява приток на светлина и свеж въздух. Установява се, че килиите са снабдени с необходимите пособия, вкл. и санитарен възел, течаща вода. Липсват напр. регистрирани оплаквания от страна на този свидетел или ищеца до затвора за такива неудобства.

Въз основа на изложеното следва да се приеме, че ищецът не е бил подлаган на нечовешко и унижително отношение или на такива условия, които унижават човешкото му достойнство. Нещо повече – установява се, че своевременно му е оказвана медицинска помощ, съответна на неговите заболявания. Правени са редовно прегледи, изследвания и е назначавана съответната терапия. Не се установява именно именно изпълнението на наказанието да е довело до влошаване положението на ищеца. Не се установява наличие на причинна връзка между заболяването и лоши условия.

Предвид така изложеното следва да се направи извод, че ищецът не е бил поставен в нечовешки и унижителни условия. Нещо повече – предприемани са действия, извършвани са съответните прегледи и изследвания; назначавано е лечение и диета. Не може да се приеме, че е налице влошаване на здравословно състояние, а още по-малко такова влошаване да стои в причинна връзка с такова неправомерно поведение на служители на ответника, което да има белезите на чл. 3, ал. 1 и 2 ЗИНЗС.

Ето защо следва да се приеме, че исквете са неоснователни, поради което следва да се отхвърлят.

По изложените съображения Административен съд София-град, I отделение, 64 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявените икове от М. Р. М., ЕГН [ЕГН] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 200 000 лв. за които твърди, че са претърпени по време на престоя му в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 при О. – С. за периода от 05.11.2022г. до 05.04.2023г., вследствие лоши условия и неосказана медицинска помощ, елементарни хигиенно-битови условия, с множество дървеници и хлебарки; поради това, че килията в която пребивавал, е с площ в нарушение на закона, прозорецът в килията е бил счупен и температурата е била под 0 градуса; липсвало пространство за разходка на открито; храната не е била съгласно неговото здравословно състояние.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на АССГ в 14-дневен срок, считано от съобщението и получаване на преписи от него от страните.

СЪДИЯ:

